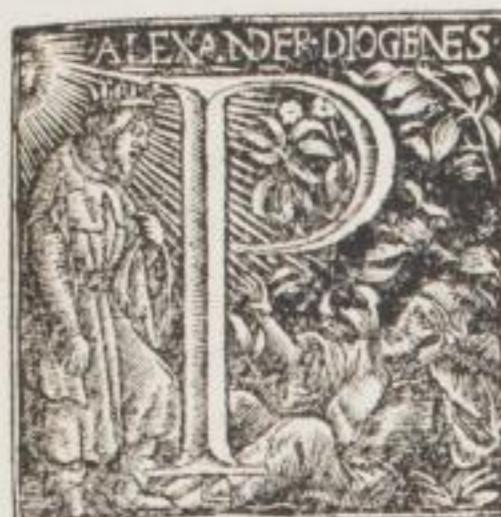

Q· SEPTIMII FLOREN

T I S T E R T V L L I A N I , D E
P O E N I T E N T I A , L I B E R .

OENITENTIA M, hoc genus hominū, quod *Poenitentia*, & ipsi retro fuimus, cæci, sine domini lumine, natu-
ratus norunt passionem animi quandam esse, quæ ueniat de offensa sententiæ peioris. Cæterum à ratione eius tantum absunt, quantum ab ipso ra-
tiōis autore: q̄ppe res dei ratio. Quia deus omniū conditor, nihil nō ratione prouidit, disposuit, ordi-
nauit: nihil nō ratiōe tractari intelligiç uoluit. Ig-
tur ignorantes quiq; deum, rem quoq; eius ignorent, necesse est: quia nul-
lus omnino thesaurus extraneis patet. Itaq; uniuersam uitæ conuersationē
sine gubernaculo rationis transfretantes, imminentem seculo procellam ui-
tare nō norunt. Quām autem in pœnitentiæ actu irrationabiliter diuersen-
tur, uel uno isto satis erit expedire, cum illam etiam in bonis factis suis adhi-
bent. Pœnitent fidei, amoris, simplicitatis, patientiæ, misericordiæ, pro ut qd
in gratiam cecidit. Semetipſos execrantur, quia benefecerint, eamq; maxi-
me patientiæ speciem quæ optimis operibus irrogatur, in corde figunt, me-
minisse curantes ne quid boni rursus præstent. Contra patientiæ malum le-
uius incubant. Deniq; facilius per eandem delinquent, quām per eandē re-
cte faciunt. Quod si dei ac per hoc rationis quoq; compotes agerent, meri-
ta primo pœnitentiæ expenderent, nec unquam eam ad augmentū pueræ
emendatiōis adhiberent, modū deniq; pœnitēdi tēparent, qa & delinquē-
di tenerent timentes dominū scilicet. Sed ubi metus nullus, emendatio pro-
inde nulla. Vbi emendatio nulla, pœnitentia necessario uana: quia caret fru-
ctu suo cui eam deus seuit, id est, hominis saluti. Nam deus post tot ac tā-
ta delicta humanæ temeritatis à principe generis Adam auspicata, post cō-
demnatū hominē cum seculi dote, post eiectū paradiso, mortiç subiectū,
cum rursus ad suam misericordiam maturauisset, iā inde in semetipſo pœ-
nitentiam dedicauit, rescissa sententia irarum pristinarum ignoscere pactus
operi & imagini suæ. Itaq; & populum sibi cōgregauit, & multis bonitatis
suæ largitionibus fouit, & ingratissimū totiens expertus, ad pœnitentiam
semper hortatus est: & prophetando uniuersorum prophetarū emisit ora,
mox gratiam pollicitus, quam in extremitatibus temporum per spiritū suū
uniuerso orbi illuminaturus esset, præire intinctionem pœnitentiæ iussit, si *Intinctionem uocat
baptismū. Idē facit*
quos per gratiam uocaret ad promissionem semini Abraham destinatā, *Cyprianus, emulus
per pœnitentiæ subsignationem anteponeret. Non tacet Iohannes, pœnitē
tiam initote dicens: iam enim salus nationibus appropinquabit, dominus*

O 2 scilicet